

Tarkón suhintja kéz foka,
imában kér más életet,
támad mindig új indoka,
hogy túlélje az életet.

2

Amott a fűben nyúl fülel,
tapsra vár, s én tapsolok,
nyomában szirmuk vesztve
rémült, legázolt pipacsok.

Margaréták mennybe vágynak,
és ernyőiken szállni le,
hogy mindenikre rátalálna
földben hagyott gyökere.

Pósfai György

ÉLET, KÉPEK

Reakció

Nem volt még nagy a fű, mégis végigszaladt rajta a fűnyíróval. A frissen nyírt fű illata pozitív gondolatokat-émlékeket és enyhe irigységet ébreszt a vendégekben. Vese.

Erőlködve a tűzrakóhely köré hengeríti a fatörzsdarabokat. Nemrég vágatta ki a húsz éve ültetett fát: túl nagyra nőtt, beterítette a szomszédokat, sok munka volt a nyesegetéssel, ősszel a levelek vese eltüntetésével. A hengeres törzset félméteres darabokra vágatta – kényelmes az ülés rajta, természetesség illúzióját kelti, emeli a hangulatot a tűz körül ülve. Csak kicsit nehezek a tuskók, fájós dereka tiltakozik a hengergetés, tuszolás ellen. Azért megéri.

Elégedetten vese néz körül: a legszebb tavaszi idő jelei a kertben, kezdenek levelezni a fák, friss fűillat, itt-ott estére becsukódó vadvirágok, lusta, kényeskedő macskák, a fészerben a sok száraz fa, a vese tűzrakóhely körül a fatuskók, a bokrok közötti zug sötétedésre még meghittebb lesz.

Az első reakció a készítés volt: mindenkinek beszélni róla, fecsegni, esélyeket mérlegelni, igazolást találni. Aztán ezt hamar, gyakorlatilag egy nap alatt elnyomta, senkinek nem beszélt róla.

A helyzet kétségkívül újszerű, érdekes, és ő nyilván nem lesz olyan, mint mások. Csak az a lényeg, ami a fejben van. A világ úgyszólván pehelysúlyú, virtuális.

Fiatalok a kollégák, most nőültek, van, ahol már gyerek is jön, szakmai sikerek, szépen ível a pályájuk. Vese, vese. Remek borokat hoznak, pár pillanatra majdnem elmarad a vese. Barackpálinka simítja az agyrögöket, aztán jöhet a vacsora, könnyű és finom az esti éték, illatos és friss az olaszrizling.

Növekszik a gőzvese, aktualitások, munkahely, politika, gyerekek, aztán távolabbi perspektívák, viccek, vese, bemondások, egészen jól megy.

A második reakció a kezdeményezőkézség elvesztése. Az aktiválási energia, ami átlök a termodinamikai gáton, nem éri el a kellő szintet. Szervezkedni kellene, előre gondolkodni, e-maileket megválaszolni, döntéseket hozni, tervezni, intézni – helyette süppedős passzivitás. Várakozás.

Jöhetnek a vörösborok. Ebből már iszunk!

Ki a kertbe, remek a fűillat, kényelmesek a tuskók, feljönnek a csillagok, énekelnek az esti madarak, szárazon pattog a fa, vese mi kell még?

Adomák, csattanós poénok, lassan átveszi a vezérszót – hiába az ő poénjai a legjobbak, vele esett meg annyi minden... Hagyni kell a többieket is, talán velük is történt valami tréfás... vese... nyilván vannak élményeik, elő is tudják adni, és tényleg, oldódik mindenki a vörösborban... vesevesese...

OK, egészen jól megy. Nem könnyű belőni a humorosság, harsányság fokát: se kevés ne legyen – elvégre őtöle azt várják, hogy hangadó legyen –, se túl sok. Márpedig ez a vesély is fennáll: túlzott vehemenciával takarózni, a józanságot sutba vágni.

Nem könnyű eltalálni a mértéket annak, aki egy napja tudta meg biztosra, hogy rosszindulatú vesedaganata van.

Harmadik reakció, illetve lehet, hogy ez volt az első; az biztos, hogy ez tartósan ígérkezik: állandóan a vese van az agyban, mindent kitölt, ha nincs is mit konkrétan foglalkozni vele, passzívan elterjeszkedik. Vese. Egyéb gondolatoknak úgy kell erőszakosan helyet szorítani.

Még párszor raknak a tűzre, aztán szedelőzködik a társaság, a kertkapu előtt még néhány kaptos vese jópofaság. A kertben leég a parázs, a kutya vese a tűz helye körül szimatol. Ragyognak a csillagok, tágasmély világ, míg testközelen denevérek cikáznak nesztelen. Vese üres üvegeket összeszedni, poharakat vese behordani, a csendet vesevese magára hagyni. A fatönköket majd máskor visszahengeríteni. Ráér. Mindegy. Vese.

Egy orvos ismerős vette kezébe a vese dolgokat. Debrecenben tud valakit, akinek biztos a keze; megnézte az illető képét az interneten: tényleg, maga a megbízhatóság. Majd az ismerős elintézi a felvételt, valószínűleg minél hamarabb, vesevesese, minden nap számít.

Erről a Debrecenről: azon kapja magát, dúdolgatja a nótát. Nini, elég pár szót átírni. Az ágyban, félálomban is szokott még járni az agya, forgatja a szavakat, sikerül is megkomponálni, hehe – lám, ez leköti... Különben egész jól sikerült az este, jól érezték magukat a vendégek. Álomba merülőben elégedetten dúdolgat az agyában:

*Debrecenbe kéne menni,
Vesetumort kivetetni.
Vigyázz, sebész, lyukas a has,
Szétszóródik a daganat!*

Repedés

Hö, hö-hö... hö...

Az igazgató felneszelt. Valaki nevet. Nem harsányan, nem is magában kuncogva, hanem valahogy középerősen.

Viszonylag jól szigetelt az iroda, de azért mindenféle zaj átszüremlik a falakon. Főleg az élesebb koppanások, a telefonok lerakása, tologatott székek csikorgása, leejtett fém-eszközök, összetört üvegek csilingelése. Beszédzaj nem szokott behatolni, most azonban határozottan nevetést lehet hallani.

Kinek van kedve nevetni így reggel, ráadásul ebben a helyzetben?

Abba is marad a nevetés, marad a megszokott, összetett alapzaj. Máskor ez a figyelemküszöböt sem éri el, most azonban kicsit hallgatózva analizálja: kinti utcazúgás, a folyosón járókelők cipőkopogása, ajtónyitogatás, a szomszédos teázóban fiókhúzogató, hűtőszekrény-csapdosás, a falban futó csatornáknál lezúduló víz súrlódása, a számítógép ventilátorának halk zúgása. Talán még a füléből az agyába futó idegek elektromos jeleinek belső sustorgása is...

Vissza a munkához, zongoráznak ujjai a billentyűzeten, leköti a feladat. „Ez kiváló teljesítmény, különösen ha az intézet, ill. az alapkutatás krónikus problémáit tekintjük (a vezető kutatói gárda idősödése, tematikai széttagolódás, a műszerpark fejlesztésének hiánya, ill. a költségvetési támogatás csökkenése, a pályázati szerkezet előnytelen volta). A társadalmi igény...”

Újra kezdődik a nevetés. Hö-hö... höhőhő... hö... Nem túl hangosan, de határozottan.

Mivel nem marad abba, az igazgató feláll (úgyis elgémberedett már), kitarja a párnázott ajtót, kilép a folyosóra, fülel. Mintha a hátsó lépcső felől szólna. Elindul a hang irányába, végigmegy a folyosón, de a hang nem lesz erősebb, sőt úgy tűnik, mintha nem innen, hanem a folyosó másik végéből szólna. Elindul arra, de mire a folyosó végére ér, a nevetés megint abbamarad.

Milyen marhaság ez? – vissza is megy a szobájába, visszaül a géphez, hallgatózik: mintha megint nevetnének valahol. Mindegy, próbálja kizárni a zavaró körülményt, koncentrálni a szövegre, az írásra, megy ez, van már gyakorlata, sok éve csinálja, és ez az év tényleg nagyon jól sikerült, van mit írni közfeladatról, életminőségről, társadalmi párbeszédéről.

Ismét belefogna, de ekkor hatalmas puffanás riasztja meg a háta mögül. Feláll, az ablakhoz lép, nem lát semmi különösöt. Jobban megnézve azonban poros tollak lenyomatát látja a tiszta üvegen. Kinyitja az ablakot, kihajol: ötemeletnyi mélyben, a biciklitároló tetején kifacsarodva, törött nyakkal egy énekes rigó hever. Ennek vége.

Ismeri jól a madarakat. Iskolásként sokat járt a madarak után, messziről megismeri őket. Egészen kisgyerekként szerzetes, karmester vagy főleg erdész akart lenni, az erdőket járni, felmászni a fészkekhez, benézni a rókalyukakba, ismerni az összes ösvényt.

Elnéz a távolba: itt a tavasz, a távoli folyóparton kezdenek kizöldülni a fűzek. Mikor járt arra utoljára?

Becsukja az ablakot, megint visszaül a géphez. „A társadalmi igény...”

Azon nyomban felhangzik a nevetés. Most már szinte durván, hangosan, erőszakosan.

Kilép megint a folyosóra – határozottan szól a rekedt kacagás, de nem tudni, honnan. Mintha minden irányból jönne, a falakból, vezetékekből, csövekből.

Csak nincs valami baj saját magával? Képzeli?

Mások is járnak a folyosón, jönnek-mennek, tiszteletteljesen kikerülnek, arcuk feszült.

Ki nevet? Honnan jön ez a hang? – kérdezi. Néznek rá, néznek körbe, aztán ki erre, ki arra indul, ímmel-ámmal benézve a szobákba, kinyitogatva a folyosószekrényeket.

Zeng a nevetés, egyre hangosabb, de még azt sem lehet megállapítani, hogy női vagy férfihang-e. Valami reszelős, kellemetlen zörej van benne, és az a furcsa – most veszi észre –, hogy ez a nevetés nem ragadós. Ettől a hangtól nincs senkinek kedve nevetni.

Inkább mindenki visszahúzódik a szobájába, becsukódnak az ajtók.

Az igazgató újra a géphez ül, de körbefonja, fülébe harsog, kibírhatatlan már a röhögés, szinte repedezik tőle a fal. Befogja a fülét; mit csináljon, telefonáljon a központba?

Hirtelen elkezd csapkodni a billentyűzetet, és mindenféle trágárságot ír a jelentésbe.

A nevetés alábbhagy.

Beleír még néhány szaftos kifejezést – tovább halkul a hang.

Óvatosan kitöröl néhány disznóságot, a nevetés erősödik.

Játszadzik a szavakkal – beír, kitöröl –, mint egy potméterrel, szabályozni tudja a hangerőt, aszerint, mit ír, halkul-erősödik a nevetés.

Ír, töröl, ír, töröl, töröl – végül teljesen lecsendesíti a nevetést. Fülel, körbehallgatózva a szobát: semmi. Nagyszerű! – dől hátra.

Csak a jelentés, ma van a határidő. Nézi, amit írt, semmi nincs benne, csak szitkozódás, átkozódás, durvaság.

Próbaképp leüt egy betűt, még egyet, még egyet – most aszerint, mit üt le következőnek, lehet egy durva és egy rendes főnév belőle. Habozik egy kicsit, aztán leüti a tisztességeset.

Felharsan a nevetés.

A körülmények

A sziget mintegy hétszáz méterre lehet a parttól. Úgy tervezi, átúszik meg vissza, ezzel meglesz az adagja. Uszodában szokta teljesíteni, de most a röpke nyári szabadság alatt ez az öböl lesz a pálya.

Karbantartja magát, szívósan dacol a korrallal, ő nem fog sodródni a sorsával. Nem úgy, mint egykori évfolyamtársai – most volt találkozójuk –, némelyik szinte megadta magát. Nála minden kontroll alatt. Bőre feszes, agya friss.

A körülmények jók, alig hullámszik a víz, könnyen szeli a vizet, kényelmes utazótempóban. Csupán azon kell változtatnia, hogy a szokásos három karcsapás – egy levegővétel helyett minden második kartempóra vegyen levegőt, tekintettel a másik oldalról érkező lanyha hullámokra.

Kéken habzik a víz, vijjogó sirályok kísérik egy-egy darabon, de hamar otthagyják.

A szigethez közeledve óriási csapóajtóhoz ér, itt talajt fog a lába, már csak mellig ér a víz. Belöki az ajtót – könnyen mozdul –, belép a belső térbe. Itt mintha valami nagy csarnokba ért volna, mintha valami belső, homályos fény világítana. Itt, a csapóajtón belül a víz alig mozdul, látni lehet a feneket. Vigyázni kell, ahogy kifelé lábol, itt-ott kövek mutatkoznak a fenék homokjában, nem lenne jó belerúgni valamelyikbe.

A parti sávban gyerekek hancúroznak; ugrándozva, lábukat magasra kapva szaladnak a sekély vízben, visszafordulva fröcskölni kezdik az üldözött, aztán megint visongva szaladnak tovább.

Néhány anyuka hever a parti homokon, tereferélnek, közben oda-odapillantanak a gyerekekre.

Kilából a szárazra, leül, kifújja magát, egy kicsit el is nyúlik, elvégre nem sietteti senki.

Talán egy pillanatra el is szunyókált a szűrt fényben.

Ideje lesz visszaúszni, ha teljesíteni akarja a tervet.

Belegázol a vízbe, ami most elég rondának mutatkozik: barnás, iszapos lötyty. Úgy látszik, a gyerekek nagyon felkavarták itt a partközelben.

Majd a csapóajtón túl, a nyílt vízben biztosan minden tiszta lesz.

Kibújik a lengő ajtószárnyakon, süt a nap, kicsit feltámadt a szél, távoli felhők úszkálnak az égen. A víz azonban itt is zavaros, zavarba ejtően piszkossárga. Majd beljebb jobb lesz.

Beleveti magát a hirtelen mélyülő vízbe, és lendületesen úszni kezd a szárazföld irányába. Csak mintegy hétszáz méter.

Szájában érzi a földes ízt: ahelyett, hogy tisztulna, egyre koszosabb a víz. Nincs úszószemüvege, törölgetnie kell a szemét.

Jó, ha száz métert haladhatott, a helyzet rosszabbodik. Itt már egészen sűrű a hordalék, minden karcapásnál koszos lé csurog vissza rá felemelt karjáról.

Olvasta, hogy ha a szárazföldön nagy esők vannak, az itt beömlő folyók rengeteg homokot, iszapot hoznak az öbölbe. Talán valahol beljebb vihar volt, megáradtak a folyók, azok hozták ide a sok iszapot.

Már nem lát, csípi a szemét a kosz. Meg kell állnia, törölgeti az arcát. Közben mintha már valami híg trágyát taposna. Mellben kell tovább úsznia, a fejét már nem tudja betenni ebbe a lébe.

Egyre nehezebb a tempózás, mi lesz így? Kavarja a súlyosbodó iszapot a karjával, rugdalózik.

Talán vissza kellene fordulnia. Hátranéz: valamivel közelebb van a sziget, mint a szárazföld, de már majdnem a felénél tart. Megkockáztatja az átkelést, most már nem fordul vissza.

Talán abban bízik, hogy a partközelben van egy sáv, ahol élénkebb szokott lenni az áramlat, ott bizonyára tisztább a víz. Valószínűleg itt, középúton sűrűsödött össze az iszap. De legalább nem hullámszik, a sűrű kosz lefogja a vízmozgást.

A körbefogó lé egyre csak sűrűbb, lassan egészen masszaserű. Kavarja, csúszkál, vonaglik, már olyan, mint egy iszapszörny.

Jeges érzés kúszik fel a mellében: liheg, fárad, érzi, hogy mind nehezebben löki előre a karját, teste egyre lejjebb süllyed. Itt fog az iszapba belesüppedni, megfúlni?

Már függőleges helyzetben tapossa a fekete masszát, kapálózva az elmerülés ellen.

Ekkor érzékeli, mintha lejjebb még sűrűbb lenne a massa, valami támasztékot ad, mintha ki tudna emelkedni.

Valóban szerencséje van: a felszín hígabb, inkább lejjebb áll össze az iszap félkemény állagúvá. Kétségbeesetten rugdalózva, vízszintesen kavarva el tud nyúlni a felszínen, van levegője.

Sőt, lassan összeáll alatta a sár valami rideg, kocsonyás péppé, egészen kiemeli; ezen hason evickélve kicsit még haladni is tud.

Túl lehet valamivel a félúton, látja előtte a lapos partot, amit el kell érnie. Amennyire fejét felemelve előrelát, mintha mutatkozna a part előtt egy tisztább sáv, ahol csillan, fodrozódik a víz.

Közben beborult, még jobban feltámad a szél. A part felől fúj, és egészen hideg. Amikor indult, még kellemes idő volt, a víz is csak annyira volt hideg, hogy szapora úszásra készítse.

Kimerülten fekszik az enyhén ringatózó sár felszínén. A szélben gyorsan rászárad a sár, vastagon befedi, mint valami repedezett bőr. Didereg. Tovább kellene tolnia-húznia magát, de nincs ereje, csak fekszik, hogy kicsit összeszedje magát.

Felemeli a fejét: mintha most távolabb lenne a part. Visszanéz: a sziget is távolabb került. Megváltoztak a körülmények: a szél – úgy látszik – belekapott ebbe a sártengerbe, és nyomja, tolja kifelé a nyílt tengerre.

Gyorsan kellene reagálni, de felállni nem tud, mert beleszakad a felszínen megkérgeződő iszapba a lába, bele a képlékeny masszába, alig tudja újra kiszabadítani magát. A felszín iszapkérgén fekvő meg nem tudja előrelökni a testét, felsértik a bőrét a száraz sárcserepek, ereje sincs elég hozzá.

Fekszik, igyekszik minél jobban összehúzni magát, magzati pózba görbül. A rászáradt sárréteg kicsit védi, de már nagyon fázik, izmai akaratlanul remegnek. A hideg szél egyre erősebben söpör, viharos erővel nyomja a sáriszap masszát a nyílt tenger felé. Egyszínű szürke az ég, nem lehet tudni, merre a nap.

Már a partot sem látja, fektében egyre kisebbre zsugorodik.

Dilemma

Felhúzta a redőnyt, kinyitotta az ajtót, felkapcsolta a villanyt. Szerette a samponok, lakkok, krémek illatát. Ledobta a kint felmarkolt friss magazinokat az asztalkára, majd hátul felakasztotta a kabátját.

Megállt az egyik tükör előtt, kicsit lehúzogatta-felhúzogatta alul kilógó pólóját, csípőjén a testhezálló farmerszoknyát, oldalra fordult, így is megszemlélte sportos alakját, domborodó fiatal keblét egy pillanatra: mosolygott, elégedett volt.

Van még vagy negyedóra, aztán jön a Tanár Úr. Megmerevedett egy pillanatra, de aztán közelebb hajolt a tükörhöz, és megszemlélte az arcát. Smink rendben, az a tegnapi kis piros folt, gyulladás gyakorlatilag eltűnt. Kicsit grimaszolt – tetszett magának –, felborzolta a haját, újra mosolygott.

Idelépett-odalépett, rendezgette a tégelyeket, néhány elől hagyott fésűt, ollót berakott a helyére, a fiókba. Este szokás szerint felsöpört, felmosott – ragyogó a tisztaság.

Körbepillantott: kicsi, de takaros helyiség két székkal, hajmosósarokkal, a bejárat mellett kis várakozóhellyel, hátul laptopos asztallal – ez az iroda –, ilyenkor mindig elégedettség öntötte el. Az első önálló üzlete, és minden a saját erejéből, és alig egy év alatt!

Nem a legszebb hely itt a lakótelepi toronyház aljában, de nem is rossz, és valahol el kell kezdeni. A kuncsaftkör is hamar kialakult, azt mondják, ebben közvetlen, kellemes természetének is szerepe van. Lehet, de ez nem foglalkoztatja, ő csak csinálja a dolgát.

Kint kezd világosodni, mindjárt hat óra. Szeretett korán kelni.

Megint végigszaladt rajta egy röpke, hideg dermedés. Hamarosan itt lesz a Tanár Úr. Miről beszéljen vele?

Női fodrászatot nyitott, a Tanár Úr az egyetlen férfi vendége. Egyszer kora reggel elkísérte a feleségét – csendes asszony, alig beszél –, és amíg ő a nő haját mosta, leült az asztalkához olvasgatni, hogy megvárja, valahova együtt mentek volna utána. Mire azonban végzett a vágással-mosással, eleredt az eső, csak úgy zuhogott. Ahogy vár-

ták, hogy csendesedjen, tréfából azt mondta a Tanár Úrnak, hogy úgyis kimaradt egy vendég, amíg várakozniuk kell, levágja az ő haját is.

A hajvágás jól sikerült, a Tanár Úr oldalt elválasztott, egyszerre gyerekes és művészi, ősz haját alul kicsit rövidebbre nyírta, így fiatalosabb lett. A Tanár Úr elégedett volt, tréfálkozott kicsit az ügyes, megfiatalító kezéről. Így kezdődött, és aztán rendszerre vált, hogy kéthavonta eljön hajvágásra a női fodrászatba. A nők nem bánták, jó kontraszt, szórakoztató jelenség volt a Tanár Úr nagy, medvés alkatával, mély, előadásokon csiszolódott orgánumával, rövid, szellemes, néha finoman pirulásra késztető beszólásaival.

Parancsoló természetű, de kedves ember, idővel jobban megismerte, hajvágás közben sok mindenről szó esik, tisztába jött a családi viszonyokkal. Van egy felnőtt fia – mérnökember tanár feleséggel, most születendő gyerekekkel – meg egy egészen fiatal, kislételező lánykája. Akár az unokája is lehetne.

Felhúzott egy fehér köpenyt. Ez eltakarta az alkarját: van, aki nem szereti a tetoválásokat. Ő inkább izgalmasnak találja, bal karja már végig van tetoválva, és nemrég hátul a derekára, kicsit az övonal alá is csináltatott egy kis virágot. Ha előrehajol, kicsit kivillan a ruharésben.

Mindig jól elbeszélgetett a Tanár Úrral, de most mi lesz? Hallgasson? Szóba hozza? Vagy kérdezze inkább a sporthírekről? A Tanár Úr szerette a focit.

Nem tehet úgy, mintha mi sem történt volna. Mindenki erről beszélt, az újságok is tele voltak napokig az eseményekkel. Vezető hír volt, nem csak a bulvárlapokban, ráadásul a Tanár Úr köztisztviselőben álló, városszerte ismert ember, mindenki emlegette.

Tegnap szólt ide a titkárnője – mindig ő telefonál – időpontügyben. Negyed hét megfelel? A hangja olyan volt, mint bármikor máskor, tárgyilagos.

Tulajdonképpen már múlt hónapban esedékes lett volna a hajvágás, de akkor – nyilván az események miatt – elmaradt a látogatás. Talán még reménykedett is, hogy nem jön többet, nem lenne most ilyen kínban.

Lesz, ami lesz, majd meglátjuk. Lehet, hogy maga a Tanár Úr kezd el beszélni róla. Ilyenkor ki kell beszélni magából az embernek a fájdalmat. Az egyetlen, reményteljes fia, akire olyan büszke volt! Majd részvétellel meghallgatja.

Az a fiú – nem látta soha személyesen, de a Tanár Úr meséiből jól megismerhette – mennyit jelenthetett az apjának! Szinte mindig szóba hozta. Pedig talán – őszintén szólva – nem is volt semmi különleges abban a fiúban, a mesék alapján semmivel nem tűnt ki, csendes, visszahúzódó alak lehetett, aki precízen csinálja a munkáját, építgeti az életét, családját. Furcsa is volt, hogy benevezett arra a kalandtúrára. Hogyan jutott eszébe arra a vidékre – tele mérges kígyóval meg terroristával – utazni? Úgy tudja, az egész család ellenezte, a Tanár Úr is. Talán éppen neki akart bizonyítani.

Megrázkódott, gyorsan odalépett a sarokban álló íróasztalhoz, bekapcsolta a gépet, ellenőrizni akarta a mai programot.

Miről fog beszélni a Tanár Úr? Az időjárásról? Politikáról? Vagy elmeséli, hogy most hozzák haza repülőn a koporsót? Furcsa, bizarr gondolatok rohanták meg. Vajon együtt hozzák a testet és a fejet? Hogyan csomagolják? Vagy elhamvasztották, és az egész csak olyan, mint egy tortás doboz? Iszonyat, a többieket lelőtték, de őt még elhurcolták, aztán levágták a fejét. Hogyan lehet ezt a szülőknek kibírni? Nem fog sírni a Tanár Úr? Ha igen, akkor biztosan ő is sírni fog.

Brrrr... Nem akart gondolkodni.

Kopognak, a postás. Kedves ember ő is, fiatal, mindig téblábol pár percet az ajtóban állva, ha hoz valamit. Kicsit oda-vissza feleselnek, évődnek, fiatalok egymás között. Amikor továbblép, vet utána egy pillantást: egészen jópofa srác.

De ma este randija lesz, másodszor találkozik egy programozóval, moziba mennek. Őt évvel idősebb nála, kicsit félszeg, de ez bejön neki. Azt még nem döntötte el, vonzza-e a közelsége, a teste.

Feléled a számítógép, megnézi a mai beosztást. Hamarosan jön a társa – már egy kozmetikus alkalmazottja is van –, ma lesz bőven munka, teljesen be vannak osztva. Aztán ott hátul annak a kis mellékhelyiségnek is neki kellene állni. Egy kis szoláriummal akar bővíteni, látott jó mintákat, terveket. Majd később.

Frissen felpattan, mindjárt negyed hét, és a virágokat is meg kell öntözni.

Dagály

Két nő hever a homokparton. Egyikük gyereke babaülésben alszik mellettük. A másik nő gyereke nagyobb, őt katona unokabátyja tologatja a vízben egy felfújttal matracon, fel-fellöki a hullámtarajokra, a gyerek élvezettel sikongat. Süt a nap, meleg a homok, sirályok portyáznak végig a parton.

Két fiatal nő, jó barátnők, hever nyugodtan elnyúlva a kellemes, napsütötte homokparton. Egyikük húshurkás karú gyereke feltámasztott babaülésben gögicsél mellettük, időnként el-elalszik, a nyálas arcot ernyő védi a naptól. A másik, vékonyabb nő néha körbe-körbe pislant: gyereke nagyobb már, őt szabadságos katona unokabátyja figyelve tologatja a derékig érő vízben egy felfújttal, könnyű matracon, néha fel-fellöki a hullámtarajokra, a gyerek kissé ijedten kapaszkodik, de élvezettel sikongat. Vakítóan süt a nap, ahová nem ér el a víz, meleget sugároz a homok. Nagy termetű, éles hangú sirályok portyáznak végig a kihalt, fővényes parton.

Két védtelen, fiatal nő – gyerekkorukban jó barátnők, ma ritkán találkozó, egymásnak kissé idegen, óvatosan-kutatóan érdeklődő, másikat titokban vizslató vetélytársak – hever nyugodtan, néha szinte élettelenül elnyúlva, aztán könyökére támaszkodva a kellemes, napsütötte, de kopár homokparton. Egyikük húshurkás karú, értelmi fogyatékos gyereke feltámasztott babaülésben artikulálatlanul gögicsél mellettük, időnként el-elalszik, hangosan hörög, a nyálas arcot ernyő védi a naptól, de a hirtelen támadó szélől hajtva felhők tornyosulnak. A másik, vékonyabb nő néha aggódva körbe-körbe pislant: gyereke kissé nagyobb már, de úszni nem tud, őt leszázalékolt szabadságos katona unokabátyja alig-alig odafigyelve tologatja a derékig érő, néha vadul felcsapó-örvénylő vízben egy túlságosan felfújttal, könnyű matracon, néha indokolatlanul erőteljesen fel-fellöki a hullámtarajokra, elengedi, időnként úgy tűnik, sorsára hagyja, a gyerek nem érti, kissé ijedten, sőt rémülettel kapaszkodik, de a katona a hullámokban ugrál, idétlenül, élvezettel sikongat, nem igazán törődik vele, a matrac közben egyre beljebb sodródik. Még vakítóan süt a nap, de mindjárt felhők mögé bújik, eltűnik, a szél megerősödik, lehűl a levegő, de ahová nem ér el a víz, még mindig éget, kibírhatatlan meleget sugároz a homok. Hegyes csőrű, feltűnően nagytermetű, fülsértően éles hangú sirályok portyáznak végig a teljesen kihalt, oszladozó moszatok, rothadó, éles szélű kagylók borította, messze nyúló, fővényes parton.

Két védtelen barátnő – egymásnak vetélytársak – hever szinte élettelenül a kopár homokparton. Egyikük értelmi fogyatékos gyereke feltámasztott babaülésben hörög, a nyálas arcot ernyő védi a hirtelen támadó szélől. A másik, vékonyabb nő gyereke kissé

nagyobb már, öt leszázalékolt szabadságos katona unokabátyja tologatja a vadul felcsapó-örvénylő vízben egy túlságosan felfújtt, könnyű matracon, néha erőteljesen fel-fellöki a hullámtarajokra, elengedi, sorsára hagyja, a gyerek nem érti, réműlettel kapaszkodik, a katona a hullámokban ugrál, a matrac egyre beljebb sodródik. A nap felhők mögé bújlik, eltűnik, a szél megerősödik, lehűl, de még mindig kibírhatatlan meleget sugároz a homok. Hegyes csőrű, éles hangú sirályok portyáznak a kihalt, oszladozó-rothadó kagylók borította, messze nyúló parton.

Két nő – vetélytársak – hever élettelenül a kopár parton. Értelmi fogyatékos gyerek hörög a nyálas arcot támadó szélről. Leszázalékolt katona tologatja a vadul örvénylő vízben egy matracon, fellöki, sorsára hagyja, a gyerek a hullámokban beljebb eltűnik, a szél lehűl, kibírhatatlan. Hegyes, éles, oszladozó kagylók a messze nyúló parton.

Drog

Ma reggel nem volt benne időjárás. Semmi újdonság, se kint, se bent, egyedül van, magában. Hasa összeszabdalva, de túl van rajta, megvolt a műtét, a sebek már szinte begyógyultak. Aztán majd lesz, ami lesz, nem lehet tudni.

Csak annyi teltt tőle, hogy felhúzza szürke erdei nadrágját, lemenjen a presszóba, és kérjen három ugyanolyat. De semmi: se nap, se szél, se köd. Nem tudott szabadulni a nulla hatása alól. Még arra sem futotta, hogy lecsípjén vagy elásson valamit a kertben.

Valamit azért csak kellene csinálni. Bedobott két másmylent, és elment ácsorogni a Ráérő Vevők Boltjába. Senki sem törődött vele, téblábolt, de aztán csak összegyűlt egy kis energiája, s elkezdett fenyegetőzni, hogy nem fogja használni a képességeit. Mindenki megjijedt. Ez már valami.

De nem elég, maradt továbbra is az üresség. Attól félt, leül egy padra a parkban, és impulzusok híján megbénul. Mélyebb benyomást kell gyakorolni magára. Vihar kell, vagy legalábbis hidegfront, szél, csapadék, hóingadozás.

Nincs mese, megint durvább dolgokhoz kell folyamodnia.

Hazavánszorgott, fogta a *József és testvéreit*, találomra felnyitotta, és a könyvet V alakban tartva a gerincénél az asztalhoz ütögette. Addig csapdosta, amíg a betűk lerázódtak a papírról, összegyűlve a lapok között, az összefűzésnél. Ekkor óvatosan odaguggolt, egyik orrlyukát a V alsó sarkához szorította, és hirtelen egy erőteljeset szízpantott. Biztos, ami biztos, lapozott párat, és megismételte: ütögetés, másik orrlyuk, szízpantás.

Nem kellett sokáig várnia, a táj hullámozni kezdett körülötte, kiégett legelők, sziklafalakkal övezett sós puszták merültek fel, nyájak bégettek, tevék bőfögtek, a szélben rongysátrak lobogtak, a kút körül szakállas alakok tanakodtak, a dombélen bélpoklosok vánszorogtak. Juhok, kecskék, tikkadt szamarak, szellem alakú porfelhők, messzi ézengés, sáskaraj a látóhatáron, generációk taposta ösvény a sziklákon, csontok a barlangban, a vizesároknál lökdösődő emberek, a sátrak mögött perelő asszonyok, a sivatag színei. Aztán repülés, folyók, földek, ősi kincses városok fölé, nyüzsgő tömeg a síkátorokban, parádés kocsik vágatása, a nép rivalgása, tovább, gazdag kertekben víz permetezése, a hús árnyékban lakomák, lenge táncosok. Tovább, fordul a kép, nagy látószögűvé tágul, minden egybekeveredik, por, állatok, pálmák, emberek, víz, szél, kő, összeér az ég és a föld, a beszédképzelet és a valóság, istenek születnek és merülnek a

látóhatár alá, az emberszemmel felépítménye kezd világra jönni, alakot ölteni, remeg, hízik fiatalos erőben, ízlelgetve a frissen megismert szavak hatalmát...

Ez igen, ez már valami – ezzel elvult egy darabig.

De aztán ez sem elég. Túl régen volt, túl vagyunk ezen, túl sok az enciklopédikus okoskodás, fecsegés. És ez csak a felépítmény; az alap, az élet gyökere, a hétköznapiainkat átható Darwin kellene még bele. Meg aztán itt-ott apró hibák zökkentették ki: akác akkoriban Egyiptomban? Vagy csak a fordítás rossz? Sok a nyomdahiba, elütés. Gyorsabb hatásra, százszázalékos tisztaságú anyagra vágyott.

Nincs mese, elővette az első *Nocturne*-t, a b-mollt. Persze a rezzenéstelen arcú Rubinsteinétől, senki másától. A hangszóróra zacskót húzott, aztán szorosan összefogva a száját, lerántotta, és mélyen beleszippantott.

Elöntötte a gyönyör. Ott, ahol röviden b-mollból átmegy h-mollba: dó-ré-dó szó lá, dó-ré-dó szó... – csak ennyi. Már korábban is áhítattal játszik, de a motívum előtt árnyalatnyit megáll, leveti a cipőjét, megmossa a fogát, még jobban visszafogja-összeszedi magát, és egyszerre körbefonja az embert az ős anyaméh, a meleg-puha kehely madárfészek – az ember megérkezik, visszajut a révbe, összezsínálja magát az örökkévalóságban. Itt kellene maradni, végleg megpihenni, felolvadni.

De csak három rövid ismétlődés, nem több, és mindig rögtön továbbmegy, vissza a b-mollba, ezzel megmarad a sóvárgás, kielégítetlenség – épp csak érintettük, megnyalhattuk a boldogságot. Talán még nincs itt az ideje, talán a boldogságba is beleunnánk...

Ez sem elég.

Lassan fogyott, elmúlt a hatás, kezdett lebénulni.

Ami energiája maradt, azzal felállt, odalépett az ablakhoz, kinyitotta, kiállt a párkányra, és utolsó erejével kiüvöltötte a fák fölé, a város fölé:

Még, még, még!

Szlukovényi Katalin

LÉLEKVÁNDORLÁS

Géher István emlékére

a balatoni fák a pesti fák a
tudat legmélyén pislákoló fáklya
amit tanulni kell megérteni
mit rejtjeleznek morze-fényei

amíg építed a tested a lelked
másokból hogy megéld megénekelhesd
modelleket és húst inkorporálsz
közös ritmus a vacsora a nász